

[Gudme.]

det var vist en by i Sverige. Ingen af delene havde vi på det tidspunkt, og resultatet ved lejevurderingerne i 1966 blev også derefter.

Jeg vil dertil gerne føje, at hvis det, som skal blive resultatet af forslagsstillernes lovforslag, er en vurdering med formler og tabeller, med passer og lineal, hvor man skal tvinge et vurderingsudtryk frem for ejendommene, som væsentligt afviger fra det, der er det praktiske livs erfaringer, nemlig det, som ejendommene er blevet handlet til, så må vi vist opgive det nuværende vurderingsmandssystem, hvor det er valgte mænd, som går ud og vurderer på grundlag af deres erfaringer. Hvis resultatet derfor bliver, at vi skal have embedsmænd til at foretage vurderingerne i stedet for de folkevalgte vurderingsmænd, så siger vi klart fra.

Jeg vil gerne resumere vores synspunkt sådan, at vi har sympati for tanken, men vi ved ikke rigtig, hvad vi skal have sympatien i. Kan vi under udvalgsforhandlingerne blive omvendt, vil vi ikke være kede af denne omvendelse, og derfor går vi til udvalgsarbejdet med et opladt sind og med spidsede ører.

Maigaard: Må jeg først sige, at jeg finder lovforslaget interessant i den forstand, at det tager sit udgangspunkt i væsentlige problemer: i den høje rentes problem, i kursstabets problem, i det problem, pantebrevene har skabt, i de små udbetalingers problem, i spørgsmålet om forventningsværdien og i det ulykkelige i og de problemer, der er skabt ved, at lejeværdien af egen bolig er gjort til en krumtap i den parcelhuspolitik, som et flertal i dette hus har villet føre. I den forstand er det et godt forslag: det beskæftiger sig med væsentlige ting.

Men forslaget som sådant, altså det, man siger man vil tilstræbe, er ikke godt. Det skyldes måske først og fremmest -- og det vil jeg da godt sige med al den malice, der er mig forundt -- at vi ser, at tingets måske varmeste tilhænger af markedet og markedsmekanismen nu vil erstatte markedsmekanismen, altså den praktiske handel, med en abstraktion. Det går ikke. Det er det fænomen, som har ført til, at hr. Guldberg m. fl.s forslag i min gruppe har fået betegnelsen Kant, fordi det jo drejer sig om prismæssigt at finde husets Ding an sich, og det er mindst lige så

svært som i filosofien. Det går altså ikke, og hertil kommer så, at forslaget jo givetvis sigter på lejeværdien af egen bolig, det er dér, hunden ligger begravet. Og de virkninger, det vil have på dette fænomen, kan jeg ikke, sådan som landet ligger nu, tiltræde, og derfor synes jeg, man skal afvise forslaget.

Men bortset fra nogle bemærkninger om lejeværdien af egen bolig, som jeg godt vil komme tilbage til, synes jeg, at hr. Guldberg m. fl. s forslag har krav på nogle bemærkninger om de væsentlige problemer, for jeg er enig i, at den høje rente og kurstabene har skabt nogle problemer. Men det kan vi løse på andre og bedre måder end det, hr. Guldberg lægger op til; vi kan løse det ved andre finansieringsformer for nybyggeriet, finansieringsformer, som også kan og bør udstrækkes til at gælde for parcelhusområdet.

Hr. Guldberg har også ret i, at de høje belåninger og de små udbetalinger har skabt problemer, men dette problem kan og bør vi, ikke mindst inden den 15. almindelige vurdering, løse ved at arbejde med f. eks. et begreb som et tinglysningsloft, altså ved at lægge en begrænsning i den pantebrevsgæld, der kan tinglyses i en ejendom, og på den måde komme frem til mere sunde handler end dem, vi ser mange steder for øjeblikket.

Dette pantebrevsproblem og tinglysningsloftet vil jeg pege på, fordi der, da man forhandlede om realkreditforliget i 1969, blev givet et løfte om, at man, når man var færdig med realkreditforliget, skulle i gang med pantebrevsmarkedet. Jeg er sikker på, at ikke mindst hr. Støtter erindrer løftet.

Derfor vil vi gerne spørge, og vi vil ikke mindst spørge regeringen, hvordan det egentlig går med disse undersøgelser og dette arbejde med pantebrevsmarkedet, for hvis vi kan sanere det, hvis vi kan klippe det i ørerne, hvis vi kan gøre det rimeligere, end det er, så ville vi kunne løse nogle af de store problemer, som de små udbetalinger og de høje belåninger skaber.

Jeg synes, at regeringen, som øjensynlig er ved at blive vældig interesseret i købekraftsbegrænsninger, skulle interessere sig nok så meget for det grå og det sorte pengemarked, fordi en indsats her ville have helt den samme effekt som en købekraftsbegrænsning.